

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства освіти і науки,
молоді та спорту України
29 березня 2012 року № 384

Форма № Н-3.03

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
ПРИ ПРЕЗИДЕНТОВІ УКРАЇНИ**

ОДЕСЬКИЙ РЕГІОНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

СОЦІАЛЬНА ТА ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА ДІЯЛЬНОСТІ

ПРОГРАМА

нормативної навчальної дисципліни

підготовки магістрів

галузі знань – 1801 Специфічні категорії

спеціальності - 8.18010013 Управління проектами

(Шифр за ОПІ -- НПП.06)

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: Одеським регіональним інститутом державного управління Національної академії державного управління при Президентіві України.

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: кандидат військових наук, доцент, Кривогуз Геннадій Іванович, кафедра управління проектами Одеського регіонального інституту державного управління НАДУ при Президентіві України.

Обговорено та рекомендовано до видання Президією Науково-методичної комісії з галузі знань 1801 «Специфічні категорії» спеціальності 8.18010013 «Управління проектами» від 20.12.2004 р. наказ №953.

ОРІДУ НАДУ
при Президентіві України, 2013
© Кривогуз Г.І., 2013

ВСТУП

Програма вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Соціальна та екологічна безпека діяльності» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки МАГІСТРА галузі знань 1801 «СПЕЦИФІЧНІ КАТЕГОРІЇ» спеціальності 8.18010013 «УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ».

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Соціальна та екологічна безпека діяльності» є управління ризиком у соціальних та екологічних системах, прогнозування, запобігання та реагування на надзвичайні ситуації, системи цивільного захисту і забезпечення фахової дієздатності персоналу організації.

Міждисциплінарні зв'язки: вивчення дисципліни «Соціальна та екологічна безпека діяльності» базується на знаннях, отриманих при засвоєнні навчальних дисциплін «Методологія, методи і засоби проектного менеджменту», «Економіко-математичні моделі і методи проектного менеджменту», «Теорія систем та системний аналіз».

Знання з дисципліни «Соціальна та екологічна безпека діяльності» застосовуються при вивченні навчальних дисциплін «Управління програмами розвитку регіонів і міст», «Контракти і договірна практика», «Закупівлі і поставки».

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Надзвичайні ситуації і соціальна та екологічна безпека діяльності суб'єктів господарювання.
2. Прогнозування наслідків надзвичайних ситуацій та ідентифікація потенційно небезпечних об'єктів.
3. Забезпечення фахової дієздатності, ефективної та безпечної праці персоналу організації.
4. Система цивільного захисту населення, територій і персоналу організації.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1 Метою викладання навчальної дисципліни «Соціальна та екологічна безпека діяльності» є підготовка керівника проекту (програми) з питань захисту інтересів суб'єкта господарювання у соціальній та екологічній сферах від впливу зовнішніх і внутрішніх загроз.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Соціальна та екологічна безпека діяльності» є:

формуванню у слухачів основи сучасних знань про ідентифікацію соціальних і екологічних ризиків та управління ними, системи забезпечення фахової дієздатності персоналу і цивільного захисту суб'єкта господарювання;

надати уміння і навички з планування та організації ефективних дій при здійсненні статутної діяльності команди проекту (програми) у

соціальної та екологічної сферах з урахуванням впливу зовнішніх і внутрішніх загроз і в умовах надзвичайної ситуації.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми слухачі повинні:

знати:

визначення соціальної та екологічної безпеки діяльності організації;
джерела потенційних загроз зовнішнього і внутрішнього середовища організації;

основи ідентифікації ризику та управління ним у соціальних та екологічних системах;

складові елементи систем забезпечення фахової дієздатності персоналу та цивільного захисту об'єкта господарювання;

систему заходів щодо охорони праці в організації, запобігання та реагування на надзвичайні ситуації згідно законодавчих і нормативних актів;

вміти:

прогнозувати можливості виникнення надзвичайних ситуацій в умовах статутної діяльності організації;

проекувати систему попередження вірогідного пошкодження персоналу та об'єкта господарювання в умовах надзвичайної ситуації;

здійснювати організаційні дії та контролювати дотримання персоналом організації вимог безпеки праці і санітарно-гігієнічних норм;

розробляти плануючі та інші документи щодо забезпечення фахової дієздатності персоналу, охорони праці та цивільного захисту організації.

На вивчення навчальної дисципліни за денною та заочною формами навчання відводиться 108 годин / 3 кредити ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Модуль 1. Прогнозування наслідків надзвичайних ситуацій і соціальна та екологічна безпека діяльності суб'єктів господарювання

Змістовий модуль 1. Надзвичайні ситуації і соціальна та екологічна безпека діяльності суб'єктів господарювання

Тема 1. Теоретичні основи соціальної та екологічної безпеки діяльності

Соціальна та екологічна безпека як складові національної безпеки. Основні поняття і визначення соціальної та екологічної безпеки діяльності. Класифікація джерел потенційних небезпек та їх вражаючих факторів.

Тема 2. Ідентифікація ризику у соціальних та екологічних системах

Оцінка ризику у соціальних та екологічних системах. Концепція прийняттого (допустимого) ризику у соціальних та екологічних системах. Типи і методи аналізу небезпек ризиком у соціальних та екологічних системах.

Тема 3. Управління ризиками у соціальних та екологічних системах

Загальні положення теорії управління. Процес і принципи управління ризиками у соціальних та екологічних системах. Нормування ризиків та управління ними у соціальних та екологічних системах.

Тема 4. Система управління ризиками у соціальних та екологічних системах

Мета, завдання, структура, органи управління, сили і засоби системи управління ризиками у соціальних та екологічних системах. Режими функціонування, планування дій системи та організація взаємодії її елементів.

Тема 5. Соціальна безпека

Сутність соціальної безпеки, рівні її дослідження та основні джерела загроз. Критерії і показники соціальної безпеки. Механізм забезпечення соціальної безпеки. Індикатори соціальної безпеки та механізм управління нею.

Тема 6. Надзвичайні ситуації та комплекс заходів захисту населення і територій

Надзвичайні ситуації та їх загальна класифікація. Класифікація надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру. Комплекс заходів захисту населення і територій у разі загрози та виникнення надзвичайних ситуацій.

Тема 7. Державна система моніторингу довкілля

Мета, завдання, структура, функції, задачі суб'єктів державної системи моніторингу довкілля. Організація і функціонування державної системи моніторингу довкілля.

Змістовий модуль 2. Прогнозування наслідків надзвичайних ситуацій та ідентифікація потенційно небезпечних об'єктів

Тема 8. Методика прогнозування наслідків вилу (викиду) небезпечних хімічних речовин при аваріях на промислових об'єктах і транспорті

Терміни, визначення і прийняті допущення. Довгострокове (оперативне) прогнозування. Аварійне прогнозування. Розрахунки з прогнозування наслідків вилу (викиду) небезпечних хімічних речовин при аваріях на промислових об'єктах і транспорті.

Тема 9. Методика ідентифікації об'єктів підвищеної небезпеки та потенційно небезпечних об'єктів

Визначення термінів, категорії та групи небезпечних речовин. Критерії визначення об'єктів підвищеної небезпеки. Методика ідентифікації потенційно небезпечних об'єктів. Ідентифікація автомобільної заправної станції (АЗС) як потенційно небезпечного об'єкта.

Модуль 2. Система цивільного захисту і забезпечення фахової дієздатності, ефективної та безпечної праці персоналу організації

Змістовий модуль 3. Забезпечення фахової дієздатності, ефективної та безпечної праці персоналу організації

Тема 10. Система забезпечення фахової дієздатності персоналу організації

Професійна орієнтація населення і формування загальноосвітнього та професійного рівня персоналу Організація набору і відбору та атестації персоналу. Охорона праці і гарантії прав персоналу.

Тема 11. Структура і зміст документів із забезпечення фахової дієздатності персоналу організації

Статут підприємства як організаційно-розпорядчий документ. Колективний договір і правила внутрішнього трудового розпорядку. Положення про службу з охорони праці.

Тема 12. Система управління охороною праці організації

Політика, організація дій, планування і здійснення функцій, Оцінка та дії з удосконалення системи управління охороною праці організації. Оцінка ризику виникнення небезпечних ситуацій на виробництві. Розслідування нещасного випадку на виробництві. Методика складання інструкцій з охорони праці, що діють на підприємстві.

Тема 13. Управління системою забезпечення фахової дієздатності персоналу організації

Процес управління і теоретичні основи планування і здійснення організаційної функції управління. Теоретичні основи мотивації і координації (регулювання) як загальних функцій управління. Основні напрями контролю в організації.

Тема 14. Гігієнічна класифікація умов праці та санітарно-гігієнічні вимоги до персоналу організації

Гігієнічна класифікація умов праці. Санітарно-гігієнічні вимоги до персоналу організації. Обов'язкові медичні огляди персоналу організації.

Тема 15. Організація ефективної та безпечної праці персоналу організації

Класифікація факторів і система елементів ефективної та безпечної праці. Принципи ергономіки робочого місця. Основні психологічні фактори ефективної та безпечної праці і методики корекції психічного стану персоналу організації.

Змістовий модуль 4. Система цивільного захисту населення, територій і персоналу організації

Тема 16. Єдина система цивільного захисту населення і територій та перспективи її розвитку

Мета, принципи і завдання цивільного захисту. Єдина система цивільного захисту населення і територій. Перспективи розвитку єдиної системи цивільного захисту. Методика розробки планів локалізації та ліквідації аварійних ситуацій і аварій на підприємстві. Правила техногенної безпеки у сфері цивільного захисту в організації.

Тема 17. Система заходів цивільного захисту персоналу та об'єктів господарювання. Система інформування та оповіщення

Система заходів цивільного захисту. Система інформування та оповіщення. Організація інформування та оповіщення.

Тема 18. Евакуація персоналу організації (підприємства)

Евакуаційні органи та їх функції. Планування і порядок проведення евакуації. Планування та управління евакуацією персоналу підприємства.

3. Рекомендована література.

Базова

1. Конституція України.
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. №436-IV. (Відомості ВР України, 2003, N 18, N 19-20, N 21-22, ст.144).
3. Кодекс законів про працю України. –Х.: ТОВ «Одіссей», 2007. – 160 с.
4. Закон України від 23.05.1991 р. №1060-XII «Про освіту» (із змінами доповненнями)
5. Закон України від 14.10.1992 р. №1694-XII «Про охорону праці» (із змінами доповненнями)
6. Закон України від 01.07.1993 р. №3356-«Про колективні договори і угоди»
7. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» від 25 червня 1991 року №1264-XII.//ВВР. – 1991.
8. Закон України від 16.03.2000 р. N 1550-III “ Про правовий режим надзвичайного стану ”
9. Закону України від 8 червня 2000 року N 1809-III «Про захист населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру»
10. Закону України від 18.01.2001 р. N 2245-III «Про об'єкти підвищеної небезпеки»
11. Закон України "Про основи національної безпеки України" від 19 червня 2003 року.// Офіційний вісник України. - 2003. № 29.
12. Закон України 24.06.2004 року №1859-IV «Про правові засади цивільного захисту» (Відомості ВР України, 2004, N 39, ст.488)
13. Указ Президента України від 26.03.1999 р. N 284/99. «Про Концепцію захисту населення і територій у разі загрози та виникнення надзвичайних ситуацій»
14. Указ Президента України № 590/2008 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 16 травня 2008 року «Про стан функціонування єдиної державної системи запобігання та реагування на надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру»
15. Постанова КМУ від 27.01.1994 р. № 43 «Про Концепцію державної системи професійної орієнтації населення»
16. Постанова КМУ від 30.03.1998 р. N 391. «Про затвердження Положення про державну систему моніторингу довкілля»
17. Постанова КМУ від 03 .08.1998 р. №1198. «Про єдину державну систему запобігання і реагування на надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру»
18. Постанова КМУ від 15.02.1999 р. №192 «Про затвердження Положення про організацію оповіщення і зв'язку у надзвичайних ситуаціях»

19. Постанова КМУ від 26.10. 2001 р. №1432 «Про затвердження Положення про порядок проведення евакуації населення у разі загрози або виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру»
20. Постанова КМУ від 11.07.2002 р. N 956 «Про ідентифікацію та декларування безпеки об'єктів підвищеної небезпеки»
21. Постанова КМУ від 24.03.2004 р. N 368. «Про затвердження Порядку класифікації надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру за їх рівнями»
22. Постанова КМУ від 25.02.2009 р. № 156 «Про затвердження Державної цільової соціальної програми розвитку цивільного захисту на 2009—2013 роки»
23. Розпорядження КМУ від 12.11.2008 р. N 1424-р «Про схвалення Концепції проекту Кодексу цивільного захисту України»
24. Наказ МНС від 22.04.2003 N 119 «Про затвердження Класифікаційних ознак надзвичайних ситуацій»
25. Наказ МНС України від 23.02.2006 р. N 98. «Про затвердження Методики ідентифікації потенційно небезпечних об'єктів»
26. Наказ МНС від 15.08.2007 №557 «Про затвердження Правил техногенної безпеки у сфері цивільного захисту на підприємствах, в організаціях, установах та на небезпечних територіях»
27. Наказ МНС від 16.07.2009 р. №494 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розроблення планів цивільного захисту підприємств, установ, організацій на особливий період»
28. МНС України: Концепція управління ризиками надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру (проект). http://www.mns.gov.ua/content/education_kurns.html
29. Спільний наказ МНС, Мінагрополітики, Мінекономіки, Мінприроди від 27.03.2001 р. N 73/82/64/122. «Про затвердження Методики прогнозування наслідків виливу (викиду) небезпечних хімічних речовин при аваріях на промислових об'єктах і транспорті»
30. Наказ Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 16.12.2005 р. N 467. «Методичні рекомендації з питань створення систем моніторингу довкілля регіонального рівня»
31. Постановление ГК по труду и социальным вопросам от 20.07.1984 г. N 213 «Об утверждении типовых правил внутреннего трудового распорядка для рабочих и служащих предприятий, учреждений, организаций»
32. Наказ Комітету по нагляду за охороною праці України від 17.06.1999 р. N 112. «Про затвердження Положення щодо розробки планів локалізації та ліквідації аварійних ситуацій і аварій»
33. Наказ Держнаглядохоронпраці від 15.11.2004 р. №255 «Про затвердження Типового положення про службу охорони праці»
34. Керівництво з систем управління охороною праці. МОП - СУОП 2001. ILO-OSH 2001. (Міжнародне бюро праці, м. Женева)
35. Рекомендації щодо побудови, впровадження та удосконалення системи управління охороною праці. Затвержені Головою

Держгірпромнагляду 07.02.2008 р.

36. Наказ МОЗ від 27.12.2001 р. N 528 «Про затвердження Гігієнічної класифікації праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу»

37. Наказ МОЗ від 23.07.2002 р. N 280 «Щодо організації проведення обов'язкових профілактичних медичних оглядів працівників окремих професій, виробництв і організацій, діяльність яких пов'язана з обслуговуванням населення і може призвести до поширення інфекційних хвороб»

38. Департамент макроекономіки. Стан економічної безпеки України в першому півріччі 2008 року. Випуск 10, 2008. -31 с.

39. Державний класифікатор України. Державний класифікатор управлінської документації ДК 010-98, затверджений наказом Держстандарту України від 31.12.1998 N 1024

40. Державний класифікатор надзвичайних ситуацій ДК 019-2010

41. Виноградський М.Д., Беляєва С.В., Виноградська А.М., Шканова О.М. Управління персоналом: Навч. посіб. –К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 504с.

42. Данільян О.Г., Дзьобань О.П., Панов М.І. Національна безпека України: сутність, структура та напрямки реалізації. – Харків: Фоліо, 2002. – с. 123-150.

43. Екологічна безпека техноприродних геосистем у зв'язку з катастрофічним розвитком геологічних процесів/ Гошовський С.В., Рудько Г.І., Преснер Б.М. _К.:ЗАТ “НІЧЛАВА”, 2002. -624 с.

44. Желібо Є.П., Заверуха Н.М., Зацарний В.В. Безпека життєдіяльності: Навч. посіб./ За ред. Є.П.Желібо. 6-е вид. –К.: Каравела, 2009. 344 с.

45. Катренко Л.А., Кіт Ю.В., Пістун І.П. Охорона праці. Курс лекцій. Практикум: Навчальний посібник. – 3-тє вид., перероб. і допов. –Суми.: ВТД “Університетська книга”, 2009. – 540 с.

46. Кузьмін О.Є., Мельник О.Г. Основи менеджменту: Підручник. Вид 2-е., випр., доп. –К.: Академвидав, 2007. – 464 с. (Альма-матер).

47. Лисиченко Г.В., Забулонов Ю.Л., Хміль Г.А. Природний, техногенний та екологічний ризики: аналіз, оцінка, управління. Монографія. –К.: «Наукова думка», 2008. -542 с.

48. Михайлова Л.І. Управління персоналом. Навчальний посібник. –К.: Центр учбової літератури, 2007. – 248 с.

49. Соціальна безпека: теорія та українська практика. Монографія /За ред. І. Ф. Гнибіденка, А. М. Колота, В. В. Рогового. –К.: КНЕУ, 2006. -292 с.

50. Осовська Г.В., Крушельницька О.В. Управління трудовими ресурсами. –К.: Кондор, 2003. – 224 с.

51. Снігова О.Ю. Механізм державного та регіонального управління соціальною безпекою// Стратегічні пріоритети. – 2007. - №2(3). С. 87-92.

52. Соціальна економіка: Навч. посіб./Кол. авт. О.О. Беляєв, М.І. Диба, В.І. Кириленко та ін. –К.: КНЕУ, 2005. -196 с.

53. Трудове право України: Академічний курс: Підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл./П.Д. Пилипенко, В.Я. Бурак, З.Я. Козак та ін.; За ред.

П.Д. Пилипенка. –К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2004. – 536 с
54. Шегда А.В. Менеджмент: Підручник. –К.: Знання, 2004. – 687 с.

Допоміжна

1. Адаменко Я.О. Оцінка впливів техногенно небезпечних об'єктів на навколишнє середовище: науково-теоретичні основи, практична реалізація: дис... д-ра техн. наук: 21.06.01 / Івано-Франківський нац. техн. ун-т нафти і газу. — Івано-Франківськ, 2006. — 425 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.lib.ua-ru.net/diss/cont/251635.html>

2. Бублик М.І. Механізми формування втрат та відшкодування збитків від техногенних надзвичайних ситуацій [Електронний ресурс] – Режим доступу:

http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/En/EM/2008_5_1/Zbirnik_EM_08_1_19.pdf

3. Глобальні ризики – 2009. Звіт Світового економічного форуму [World Economic Forum]. Січень 2009 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.zgroup.com.ua/article.php?articleid=2176>

4. Дідух В.Р. Економічні механізми реалізації державної екологічної політики [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.kbuara.kharkov.ua/ebook/n_1_2008/doc/1/13.pdf

5. Долгий М.Л. Обґрунтування системного підходу до управління захистом та безпекою населення у надзвичайних ситуаціях [Електронний ресурс] /Долгий М.Л., Осипенко С.І. – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/Dutp/2006-2/txts/GALUZEVE%5C06dmlnns.pdf>

6. Ізотов С.О. Організаційно-економічні інструменти ризик-менеджменту екологічних небезпек: автореферат дис. канд. екон. наук: 08.08.01. - Одеса., НПТУ, 2003. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.lib.ua-ru.net/diss/cont/27097.html>

7. Качинський А.Б. Екологічна безпека України: системний аналіз перспектив покращення. К.: НІСД, 2001. – 312 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/nac_bez/2009_4/.../kachinskiy.pdf

8. Керб Л. П. Основи охорони праці: : Навч. посібник. - К.: КНЕУ, 2003. - 215 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://6201.org.ua/load/72-1-0-607>

9. Крушельницька Я. В. Фізіологія і психологія праці: Підручник. — К.: КНЕУ, 2003. — 367 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://studentbooks.com.ua/content/view/123/76/>

10. Новікова О. Оцінка соціальних ризиків в регіонах України як підстава для прийняття управлінських рішень щодо їх подолання [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/Monitor/Juli08/08.htm>

11. Організація аварійно-рятувальних робіт: Підручник. За загальною редакцією В. П. Садкового / Аветисян В. Г., Сенчихін Ю. М., Кулаков С. В., Куліш Ю.О., Тригуб В. В. К.: 2006 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://book.iducz.gov.ua/>

12. Система та стан моніторингу довкілля. Яворська О.Г., Мокін В.Б., Ліпінський В.М., Шмурак А.Л./ Всеукраїнська науково-практична конференція з екологічних проблем сталого розвитку України. – Одеса, 2005. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://mail.menr.gov.ua/publ/prezent/odes_eco.ppt#473,1, СИСТЕМА ТА СТАН МОНІТОРИНГУ ДОВКІЛЛЯ

13. Хлобистов Є.В. Фінансові механізми управління охороною довкілля та природокористуванням в Україні [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.mama-86.org.ua/ecodemocracy/experts_khlobystov_u.htm.

14. Шевченко В.І. Аналіз небезпеки та оцінки ризиків техногенних аварій [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://eprints.ksame.kharkov.ua/2017/>

15. Шишков А.В., Шишков В.З. Деякі питання формалізації управлінням охороною праці (ризиками) при проведенні технологічних процесів [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://eprints.ksame.kharkov.ua/2036/1/%D0%90.%D0%92.%D0%A8%D0%98%D0%A8%D0%9A%D0%9E%D0%92.pdf>

16. Полежаєв А.М., Ковжого С.О., Малько О.Д., Тузіков С.А. До питання визначення ймовірності виникнення надзвичайної ситуації техногенного характеру [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.rusnauka.com/7_NMIW_2009/Ecologia/42251.doc.htm

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання з опанування навчальної дисципліни в межах освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» у вигляді екзамену в 3 семестрі для слухачів денної форми навчання і під час зимової сесії на 3 курсі для слухачів заочної форми навчання.

Загальна підсумкова оцінка з навчальної дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою і складається з суми балів, отриманих слухачем за результатами поточного і підсумкового контролю. Завдання поточного контролю оцінюються в діапазоні від 0 до 70 балів; а підсумкового контролю – від 0 до 30 балів. Узагальнені результати поточного контролю та підсумкового випробування вносяться до екзаменаційної відомості за шкалою оцінювання ECTS і національною шкалою.

Поточний контроль теоретичного засвоєння матеріалу та оволодіння практичними навичками вирішення проблем управління соціальною та екологічною безпекою діяльності тощо здійснюється на семінарських і практичних заняттях у формі підготовки й захисту слухачем конкретного завдання.

Поточний контроль оцінюється в діапазоні від 0 до 70 балів, у тому числі за розрахунково-графічну роботу – від 0 до 30 балів, за семінарські і практичні заняття – від 0 до 40 балів

Індивідуальне завдання оцінюється за результатами виконання розрахунково-графічної роботи за 30 бальною шкалою.

Підсумковий контроль здійснюється у формі письмового тестування слухачів шляхом відповіді на 64 питання протягом 45 хвилин. Оцінювання здійснюється за 30-бальною системою відповідно до числа правильних відповідей. Підсумковий контроль зараховується при отриманні не менше 18 балів (прохідний бал).

Узагальнені результати поточного і підсумкового контролю вносяться до екзаменаційної відомості за шкалою оцінювання ECTS і національною шкалою.

5. Засоби діагностики успішності навчання

В організації навчального процесу з опанування навчальної дисципліни застосовується поточний та підсумковий контроль.

Засоби тестового контролю застосовуються при проведенні поточного контролю на семінарських і практичних заняттях, а також підсумкового контролю при проведенні екзамену.